

Östgötaspel

Östergötlands Spelmansförbund
www.ostgotaspel.se

Styrelsens ordförande:
Isabell Svärdmalm
ordforande@ostgotaspel.se

Nr 4, dec 2017
årgång 17

Ansvarig utgivare:
Isabell Svärdmalm

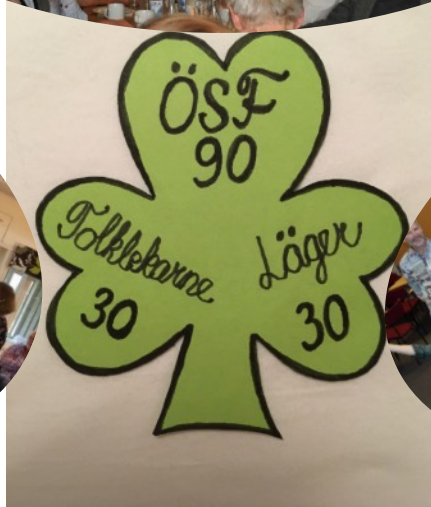
Redaktion: Barbro Wijma
redaktor@ostgotaspel.se
Håkan Wasén

*Trefaldigt
jubile-
rande!!!*

*Vilka
härliga
fester!!!*

Innehåll

ÖSF årsmöte 17.3, Ordförandehälsning	2	III. Folklekarnes jubileumsfest	9
Riksspelman Kristina Samuelsson	3	Numrets låt: Jubileumspolska	10
TREFALDIGT JUBILERANDE:		Låttävlingen på jubileet	10
I. ÖSF:s 90-års jubileumsfest i ord	4-5	ANNONSER	
Samma fest berättad i bild	5-7	Smålands Spelmansförbund 70 år	11
II. Folkmusiklägret 30 år - deltagarna berättar	8	Folklekarna bjuder in till Knytkalas	11
Samma läger och jubileum - en ledare berättar	9	Tre konserter i arrangemang av Vätterfolk	11
		Kalendarium	12
		Samspelsmedalj - något att tänka på?	12

Foto: Överst: Håkan Wasén. Till vänster: Klaas Wijma. Till höger: Jenny Magnusson.

STYRELSE FÖR ÖSTERGÖTLANDS SPELMANSFÖRBUND

Ordförande: Isabell Svärdmalm, tel.011-319876, 0730-541193, ordforande@ostgotaspel.se

Sekreterare: Lisa Hellsten Reuber, tel. 0725-757 252 sekreterare@ostgotaspel.se

Kassör: Mats Ekman, tel. 013-152336, kassor@ostgotaspel.se

Ledamöter: Barbro Wijma, Stefan Öberg

Suppleanter: Staffan Lensell, Tyra Lundberg.

ÖVRIGA FUNKTIONÄRER bl.a.:

Spelledare: Isabell Svärdmalm, 011-319876, spelledare@ostgotaspel.se

Medlemsärenden: Ingrid Ährlin, tel 0707-740665, medlem@ostgotaspel.se

Arkiv, notbibliotek, försäljning: Hans Norberg, tel. 013-52536, hansnobe@passagen.se

Hemsidesansvarig: Staffan Lensell, webb@ostgotaspel.se

ÖSF Årsmöte 17 mars 2018

*Boka tiden, lokal meddelas senare!
Årsmöte + knytkalas + spel + dans*

Ordförandes hälsning

TACK!

Skriver detta en vecka efter vårt 90-årsfirande. Jaa, tack alla som bidrog till att firandet blev så lyckat. Medlemmar, spelmän och dansare, föreläsare, låtutlärare, buskspel-ledare, lyhört-speldeltagare, toastmaster, konsertspelmän, dansspelmän....

Och vi blev uppvaktade av Sörmland, Småland och Närke förbund, av Folkdansringen, och av enskilda spelmän under kvällen.

Vi utnämnde två av våra fina spelmän till hedersmedlemmar, *Kurt och Brita Ehlert*, som också fick förtjänsttecknet i guld ännu en gång. De blev också uppvaktade för sina insatser med att starta Folkmusiklägret för Barn och Ungdomar (1987).

Förtjänsttecken i guld delades också ut till:

Hans Norberg för utröttligt arbete som arkivarie.

Christer Samuelsson för sitt gedigna arbete som folkmusikpedagog med att samla barn och ungdomar på länets alla Kulturskolor, till återkommande folkmusikdagar.

Lisa Hellsten-Reuber för sitt fina och uthålliga arbete med att i 30 års tid spela och leda just Folkmusiklägret för Barn och Ungdomar.

Hurra för Alla Er!

I samband med detta ska erkännas att dokumentation över vem som tidigare fått förtjänsttecken är näst intill obefintlig, så här efterlyses en återkoppling av Dig medlem, som har ett märke; låt styrelsen få kännedom!

Vi kunde också dela ut en Jubileumsskrift, välskriven av Miriam Berger.

Du som ej var med, och önskar få den, mejla till redaktör Barbro!

Mer om detta och de två andra jubileerna i tidningen!

17 mars 2018 planeras det för Årsmöte, anteckna redan nu i din almanacka. Vi vill kombinera mötet med spel och dans och knytkalas enligt känt recept.

6-7 april 2018 hålls Folk-och Världsmusikgalan i Norrköping. Linköpings Folkmusikfestival ingår i arrangemanget, och ÖSF kommer att finnas med i arbetet. Håll dig uppdaterad på www.folkgalan.se

Ha nu fina kommande Helgdagar framöver – nästa spel-och danstillfälle blir som vanligt Trettondagsafton, den här gången är det Folklekarne som arrangerar, en liten förlängning av föreningens 30-årsfirande.

Riksspelman Kristina Samuelsson berättar...

Vår intervjuserie med riksspelmän på östgötsk musik/från Östergötland fortsätter och turen har nu kommit till Kristina Samuelsson

Jag är född i Finland men uppvuxen i Skåne och flyttade till Östergötland 1990 när jag skulle påbörja min tingstjänstgöring på Linköpings tingsrätt. Jag är jurist till yrket och jobbar numera som rådmän, domare, på Förvaltningsrätten i Linköping. Fiol har jag spelat sedan jag var 11-12 år och jag kom första gången i kontakt med folkmusiken när jag blev tillfrågad att spela för ett folkdanslag. Sedan öppnade sig raskt dörrarna till den övriga folkmusikvärlden, med Malmö spelmanslag, stämmor och kurser m.m.

Jag följde med på min första riksspelmansstämma 1987 i Österbybruk tillsammans med en av mina äldre spelmansvänner, Eric Bilkner, och där spelade jag upp till ett diplom. Silverdiplom fick jag i Degerberga i Skåne 1993. Därefter kom det att dröja fjorton år innan jag spelade upp för silvermärket. Däremellan kom mina tre söner, som vid sidan av mitt arbete tog nästan all tid. Zornmärkesuppspelningen 2007 anordnades även den gången i Degerberga och där blev jag riksspelman. Hela våren innan uppspelningarna övade jag på de tiotal Skånelåtar som jag valt ut. Jag spelade nästan ett par timmar varje dag och fick prioritera ner annat under den tiden. När jag tänker tillbaka så var det en tuff period där spelande och jobbkarriär följdes åt och där jag samtidigt skulle försöka uppfostra våra aktiva pojkar.

Att spela upp för Zornjuryn har varit ett sätt att utveckla mitt eget spelande och att jobba mot ett mål. Naturligtvis är jag stolt över att vara riksspelman och att vara del av ett kulturarv. Inte minst på grund av den historiska betydelse som titeln har, med Anders Zorn, som ville skapa förståelse för den traditionella musiken och de spelstilar som vi ärvt från äldre tiders spelmän. Titeln innebär också ett slags kvalitetsbetyg, där juryn bedömer skicklighet och traditionsmedvetenhet.

Jag spelar folkmusik i olika sammanhang, mest tillsammans med min man, Christer, men också med våra tre söner och andra spelvänner. Jag är med i folkmusikgruppen Klintetten, som i år firar 25 år. Klintetten har dansspelet i fokus och ordnar både dansspelningar, kurser och spel- och dansframträdanden. Med Klintetten har vi turnerat i USA, Italien och Frankrike för att uppträda och hålla kurser och vi har också gjort fyra CD-inspelningar. Den sydsvenska låttradition är den som ligger mig varmast om hjärtat och då gärna slängpolskor. Vi spelar och dansar även polskor från andra delar av landet. Tre gånger har vi varit i USA och lärt ut slängpolska, både att dansa och spela, tillsammans med våra vänner Karin Hansen och Ellge Jakobsson. För ett par år sedan spelade jag och Christer in en CD-skiva med polskor tillsammans med cittraspelaren Katarina Hammarström.

Vilket råd vill jag ge till en folkmusikintresserad person som vill börja spela ett instrument? Självklart uppmuntra den som är intresserad att börja spela. Leta upp en eller några förebilder och sätt upp egna mål för ditt spelande. Ha gärna ideal men jämför dig inte för mycket med de skickligaste. Jobba flitigt med tekniken, både stråkteknik och intonation. Det underlättar inläringen av låtar och sväng i spelet. Spela tillsammans med vänner eller i något speligång.

Hur har vi burit oss åt för att få alla tre sönerna att spela fiol? Våra barn hade inget val utan fick hänga med oss på spelträffar och spelmansstämmor sedan de låg i barnvagnen. Vi började spela i Suzukiföreningen med de äldsta barnen när de var 3-4 år och försökte komma på olika lekfulla trix och knep och rutiner för att hålla intresset uppe och få dem att öva på läxor. Till exempel ritade jag lappar med bilder som föreställde låtarna som de skulle spela, t.ex. Tuffetåget Ture och Blinka lilla stjärna, vek ihop och la dem i en låda. John tyckte det var jättespännande att se vilken låt som skulle komma upp och han spelade alltid igenom alla lapparna. Och så har vi haft olika belöningssystem med t.ex. klistermärken att sätta upp i ett häfte efter varje övningstillfälle. Alla som har spelande barn vet att man inte kan tvinga dem att fortsätta spela och våra barn har naturligtvis också haft sina svackor, men har lyckligtvis kommit tillbaka av egen kraft. Alla stämmor och festivaler och sommarkurser har hållit intresset uppe och nu har de sina egna träffar i ÖsUpp och andra sammanhang där de träffar andra ungdomar med samma intressen. De har också börjat spela irländsk folkmusik.

Kristina Samuelsson

Trefaldigt Jubilerande:

1. ÖSF:s 90-års jubileum i Borghamn 11.11

Redan tidigt på lördagsförmiddagen medan Vätterns vågor tog sig ton mot Borghamns pir och snögloppet yrde samlades vi till jubileumsdag och Magnus Gustafssons föreläsning om Polskans historia. Inne kändes det trivsamt och varmt välkomnande, och vi var många från Östergötlands olika hörn och utomsocknes som förväntansfullt bänkade oss. Fler skulle vi bli under dagen.

Trevligt och kunnigt lotsade Magnus oss i allt det vetande han samlat under år av forskning och delvis publicerat i hans tegelsten till doktorsavhandling. Vi leddes genom århundradena från de tidiga belägg som finns från medeltiden av den "gångna och den sprungna dansen" och hur en förtäckt pardans började dyka upp på 1200-talet. Han gick vidare via 1700-talets och förromantikens upptäckt av "folket" och de första insamlingarna av den musik som sjöngs och spelades till den polska vi känner idag. Med Petrarcas ord från 1300-talet, "Den enes jakt på den andre blev i dans allt viktigare".

Vi har ofta en föreställning om att nymodigheter uppstår i överklassen och med tiden tas upp av folket. När det gällde pardansen så uppstod den i de breda folklagren och spreds kanske lite oväntat bland annat med hjälp av Luther och reformationen. Enligt Magnus vandrade pardansen i närmast koncentriska cirklar från södra Tyskland ut över Europa. Till oss i Sverige kom den via Polen därav namnet. Polskan spred sig snabbt i Sverige hand i hand med att fiolen, "fattimansinstrumentet", breddade ut sig i början av 1600-talet. Dansens ursprungliga form med den gångna tvåtakten och den sprungna tretaktsdelen bryts med tiden sönder och går på 1700-talet upp i "vår" tretaktspolska. Magnus knyter samman detta med att i Sverige och Norge är tretakten djupt förankrad sedan länge i de äldre balladerna, sånglekarna och de folkliga koralerna. Frågan hur tretakten en gång uppstod lät han hänga i luften.

Närda av kunskap och en god lunch i vandrarhemmets matsal ägnade vi eftermiddagen åt det vi alla älskar - att spela gamla och nya låtar tillsammans. Tack styrelsen för den goda idén att bjuda på parallella buskspel och låtkurs under ledning av så många duktiga östgötaspelmän- och kvinnor (och en smålänning). Trevligt att spela i nya spelkonstellationer denna gång istället för att "buska" ihop oss i de vanliga gängen. Självt åkte jag hem med 2 nya låtar från 1600-talet, en marsch och en polonäs efter Blidström förmedlad av Anders Löfberg. Jag föresatte mig också att spela mer på Pelle Fors paterkatten i 3 repriser.

Under Helen och Stig Erikssons ledning provade jag bakmes både fram och baklänges till fint spel av Kerstin Ingels och Stefan Öberg. Medan mörkret sänkte sig över Vättern och den guldrosa strimman över Västergötland blev allt smalare kunde man på andra håll i huset höra hur det spelades Anders Larsson-låtar med Eric Hammarström, harplåtar med Classe Olsson och Kristina Samuelssons och Jonathan Borgsjös egenkomponerade låtar mm.

Vad är en riktig födelsedag utan tårta? Till blå tårta med marsipan, eller chokladmoussetårta och kaffe och födelsedagssång delades hedersmärken ut till några av våra trotjänare i förbundet (se sida 6-7). Brita och Kurt Ehlert blev utnämnda till hedersmedlemmar och prydda med förtjänstecken (för andra gängen i spelkarriären - "vi har det redan" utropade båda).

Så många spelmän och spelkvinnor vi var som samlades till kaffet! Man fick dra in armbågarna trots den rymliga matsalen.

Med oss för vidare läsning fick vi alla ett exemplar av den fina jubileumsskriften "Möten med östgötska spelmän" av Miriam Berger.

Else Sundin om dagens begivenheter

Stämningen var hög när kvällen inleddes med middag för ett 80-tal deltagare. Vi serverades helstekt lax med potatis, sås och till efterrätt god ostkaka med sylt och grädde. Nu började de flesta bli varma i kläderna....dagen inleddes ju kylslaget, temperaturmässigt alltså, inte humörmässigt.

Axel Samuelsson var vår eminente toastmaster. Härligt när ungdomen tar plats i vårt förbund. Lisa Hellsten Reuber ledde oss i bordsvisan "närvarande, frånvarande och de som kommer farande". Väldigt passande eftersom det fick, i alla fall mig, att tänka på de spelmansvänner som inte längre finns i livet eller av andra orsaker inte kunde vara med oss. Närvarande var flera som jag inte har träffat på många år, det var verkligen roligt att ses och prata lite. Sedvanliga uppvaktningar följde: "storebror" Sörmlands Spelmansförbund (92 år), "lillasyster" Örebro Läns Folkmusikförbund och

"mellansyster" Smålands Spelmansförbund som fyller 70 år 2018. Helene Ingvarsdotter hälsade oss hjärtligt välkomna till det jubileet (se sida 11).

Det blev nostalgivibbar när Lisa ledde oss i "På vår balkong..." som vi på 80-talet brukade sjunga på förbundets Mem-träffar.

Christer och Kristina Samuelsson uppvaktade "oss" med "Juristens storpolska" som Christer gjort till Kristina.

Övriga uppvaktande var Frans Schlyter (som spelade en låt efter Valter Ramsby på spilåpipa)(se foto på sida 1), Rolf Eriksson, Östgöta Holavedens distrikt och Linköpings spelmanslag med Håkan Wasén som förutom spel sjöng en något modifierad "Öschötsk vise". Han lyckades, eller kanske inte, på något sätt få in "nittioår" i texten.

Ö.S.F:s 90-års jubileum forts...

Under middagen delades fem förtjänsttecken i guld ut: Brita och Kurt Ehlert, Christer Samuelsson, Hans Norberg och Lisa Hellsten Reuber. Alla för långt och troget (ideellt) engagemang i förbundet.

Som vanligt i dessa sammanhang blev middagen en lång men underhållande historia men till slut började konserten.

Ebba Hellsten, en av våra duktiga spelungdomar var konferencier.

Som speciellt inbjuden gäst startade Riksspelmannen Anders Löfberg (son till Guldspelmannen Bengt Löfberg) konserten. Anders bjöd på både fantastiskt fint cello och fiolspel. Han spelade låtar från Småland och Östergötland. Tillsammans med sin far Bengt en marsch som Pelle Björnlert gjort och som avslutning en Klarinpolska som Christer och Kristina Samuelsson dansade slängpolska till.

Efter Anders lite längre framträdande kom tre spelkvinnor upp på scenen: Kristina Samuelsson, Isabell Svärdmalm och Kerstin Ingels (cittara). De spelade bland annat en hambo som Kristina komponerat, där vi fick se hambomästarna Helen och Stig Eriksson dansa till spelet. Per Jensen, säckpipa, kombinerade Wiedevisa med slängpolska från Tuna, kärleksvisa efter Lars i Svarven med polskan Donaths "den glömda" och sist Östgötasverpen.

Claes-Göran Ohlsson tog med sig Larry Lundgren, bägge på nyckelharpa, i några Sahlströmslåtar.

Per Eckerbom, fiol, spelade några Skånelåtar, en marsch och polska.

Avslutningsvis intog ungdomarna scenen och höjde temperaturen med en ösig Schottis på fioler, gitarr, altblockflöjt och sång.

Ja, det var en avslutning som hette duga.

Styrelsen hade önskat bidrag till en Jubileumslåt och sex hugade kompositörer hade hörsammat önskan och skickat in låtar.

För att röstningen skulle bli så rättvis som möjligt spelades alla bidrag upp av Lisa Hellsten Reuber och Isabell Svärdmalm. Till slut korades vinnaren som blev Christer Samuelsson med sin Jubileumspolska.

Danskvällen inleddes med ballad-dans ledd av David Siljat följd av spel till dans av Låtande Tjejer, Klintetten och ÖsUpp.

Det pågick en hel del annat under kvällen, buskspel med olika ledare, Lyhört spel, Fula visstugan mm men jag lyckades inte klona mig så det kan jag inte skriva om.

Slutligen kan jag konstatera att Styrelsen hade lyckats få till ett fantastiskt trevligt program där alla fick möjlighet att spela, sjunga, förkovra sig och lyssna på skickliga spelmän. Det ska styrelsen ha all heder av; det blev en härlig dag och kväll tillsammans.

Birgitta Lundin om kvällens begivenheter

Jubileet ur fotografens perspektiv...

Håkan Wasén tog alla bilder som följer på sidorna 5 - 7 och har skrivit bildtexterna.

Till höger: Vad vore en 90-årsdag utan tårta, sade ordförande Isabell och visade upp en av marsipantårtorna som snart skulle bli magarnas rov.

Till vänster: En pust för 90 år. Isabell Svärdmalm och Barbro Wijma blåste till ära för jubilarerna ut ljusen på fördelsdagstårtan.

Fortsättning på sida 6-7!

Jubileet ur fotografens perspektiv, forts...

Nedan: Oerhört intressant om polskans historia. Magnus Gustafssons föredrag fyllde hela lokalen.

Ovan: Två stämmor på en gång. Per Eckerboms samling runt stämspel var också det ett inslag som lockade många att stämma.

Nedan: Per Jensens stråkarpa fascinerade åhörarna.

Ovan: Varmt mjukt och skönt flöt Bodarpolskorna när Kerstin Ingels-Öberg och Stefan Öberg ledde "buskspel".

Ovan: Det varmaste leende man kan tänka sig! Brita Ehlert när hon och maken Kurt får ta emot sina förtjänsttecken av Isabell Svärdmalm.

Till höger: Blomma och ett guld. Lisa Hellsten fick välförtjänt belöning för sitt ungdomsarbete inom ÖSF.

Jubileet ur fotografens perspektiv, forts...

Ovan: En glad Hans Norberg ropades fram ...

... för att ta emot förtjänstecken för sitt 25-åriga arbete med ÖSF:s arkiv.

Ovan: Även Christer Samuelsson "tog guld" genom sitt arbete med de ungdomar som är ÖSF:s framtida spelmän.

Ovan: Helen Ingvarsdotter från Smålands spelmansförbund gav både skivor, låtmateriäl och en bamsekram till jubilaren, vilket Isabell Svärdmalm tacksamt tog emot.

Ovan: Varmt samspel mellan far och son - Bengt och Anders Löfberg - spred värme även till publiken.

Till vänster: Anders Löfberg brummade fram polska på sin cello. Mäktigt och magnifikt.

Nedan: ÖsUpp spelade friskt, fartigt och med fläkt.

2. Folkmusiklägret 30 år! Deltagarna berättar

I juni varje år samlas barn och ungdomar i åldrarna 8 till 20 år från spridda platser i landet på Östgötagården i Rimforsa för att ta del av världens bästa läger: folkmusiklägret. Under fyra dagar och nätter om året dansas, sjungs och spelas det folkmusik. I somras hölls det trettionde lägret, vilket den 21-22 oktober firades med ett makalöst jubileumskalans vid Sommen, på Solvikens vandrarhem för alla lägerdeltagare och lärare genom tiderna. Firandet innehöll en konsert i Asby kyrka, fullspäckad av lägerdeltagare som fortsatt med musiken efter lägret. Det var bland annat 25-åriga musikern och egenföretagaren Johan Rapp som spelade melodisk rock, och Jonatan Lönnqvist som sjöng en kärleksfylld och tragisk opera på italienska. I övrigt spelades och sjöngs det både klassiskt, pop, folkmusik från spridda delar av världen och mycket mer. På kvällen serverades en festmåltid samtidigt som avbrott gjordes ungefär var femte minut för sång och berättande av gamla lägerminnen. Firandet tog inte slut förrän dagen efter, då det spelades, dansades och sjöngs hela natten lång. Precis som på ett folkmusikläger.

Folkmusiklägret grundades år 1987 av Kurt och Brita Ehlert och har sedan dess haft ett ökat elevental varje år. Sedan många år tillbaka har lägret framförallt organiserats av Lisa Hellsten. Årets läger hade hela 55 deltagare och 20 hjälpredor av olika slag, som fick trängas innanför Östgötagårdens väggar. Årets läger var inte bara speciellt tack vare deltagarrekorde, utan även naturligtvis för att det var 30 år sedan lägret startades. Med anledning av detta skrivs denna artikel för att berätta om detta fantastiska läger, jubileet, och vad lägret har betytt för deltagarna.

På jubileumsfirandet i Solviken tillfrågades flera gamla elever om vad lägret betytt för dem. Sara Lindström, lägerdeltagare för några år sedan, fick stora ögon när frågan ställdes och svarade först endast med: "Apmysket!" Hon förklarade sedan att hennes liv skulle ha sett helt annorlunda ut om det inte vore för lägret; att hon antagligen inte hade fortsatt spela flöjt och inte träffat de många människor som än idag är goda vänner till henne.

För Frida Johansson, nu studerande på musikhögskolan i Göteborg, är lägret anledningen till att

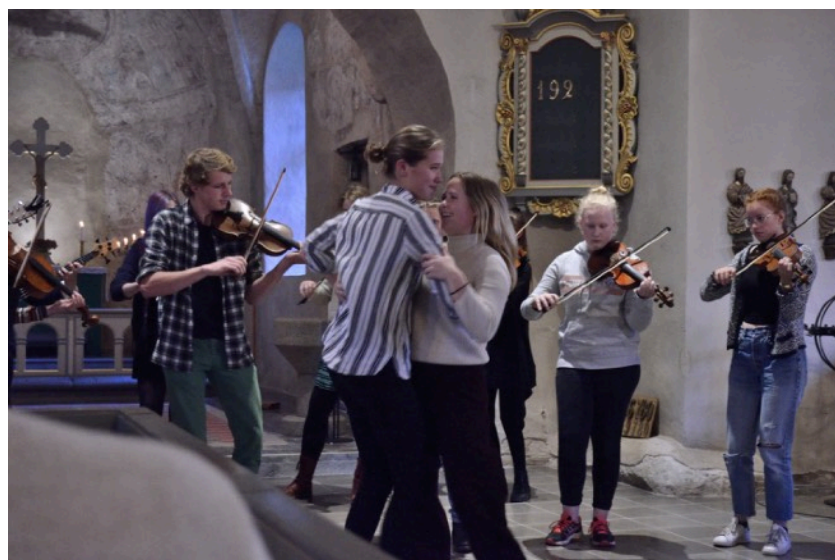
hon håller på med musik. Jonas Jansson, lärare på folkmusiklägret de senaste åren, säger att lägret är en stor inspirationskälla och drivkraft till allt annat musicerande. Fler tillfrågas och de återkommande svaren är att lägret har betytt just vänskaper och har lett till fortsatt spelande av musik. "Det bästa på hela året", sa en nuvarande lägerdeltagare.

Vad har gjort att folkmusiklägret har betytt så mycket för så många? Vad är det som gör lägret så speciellt? Många kan nog hålla med om att det beror på den mysiga stämningen, en stämning där alla är likvärdiga och sitter på golvet tillsammans när det läses sagor och sjungs visor. En stämning där alla får vara med, och alla är med - och ingenting är fånigt längre. Här finns plats för alla typer av fula visor och luriga lekar, och de yngre deltagarna blandas med de äldre och ser att det inte finns något som är för pinsamt att sjunga om. Det dansas tillsammans, och sällan blir det så svettigt som under dans till sång där det byts partners och tas steg åt vänster och höger härs och tvärs. På näterna jammars det, och de yngre får ta del av den värld av jam som finns efter det att åren som lägerdeltagare är förbi - en hel värld av folkmusikstämningar och festivaler att spela mera på. När det bästa på året utspelas under endast fyra dagar krävs att dessa dagar blir så långa som möjligt! Sömn är sällan högsta prioritering, men oräkneliga skratt och bus, för att inte nämna kramar, finns varje år med på schemat.

Folkmusiken förenar människor av alla åldrar. Det är en positiv utveckling att folkmusiken, genom evenemang som folkmusiklägret (och även genom alla folkmusikdagar ledda av Christer Samuelsson), har väckt barn- och ungdomars intresse av folkmusik till liv så markant. Östergötlands spelmansförbund har även en ungdomsgrupp - "ÖsUpp" - som leds av Lisa Hellsten och träffas några gånger om året. Hit tar sig ofta ungdomar från lägret för att helt enkelt fortsätta att spela och

sjunga tillsammans. På jubileet samlades de yngre och äldre och samtalande och spelade tillsammans, och det är tydligt att folkmusiken är lika levande som någonsin.

Frida Söderström
Ebba Valtonen
Anna Örnestrand

Oktober 2017: Spel och dans i kyrkan...
Foto: Jenny Magnusson

2. Folkmusiklägret 30 år! En ledare berättar

Lördagen den 21 oktober åkte jag från Linköping genom ett vackert höstlandskap till vandrarhemmet Solviken vid Sommen en bit söder om Tranås. Det var visserligen en lite gråruggig höstdag men under resan väcktes många varma minnen från de dryga tio första låtlägren jag själv deltog i som hjälpledare och allt i allo. Det var läger på alla handa platser; Mem vid Slätbaken, Sättravallen söder om Linköping, KFUM-gården vid Rängen är exempel på populära och välordnade kursgårdar. Andra var mer primitiva och skapade både munterhet och irritation.

Förutom Brita och Kurt Ehlert har ett flertal ledare varit delaktiga under åren. Lisa Hellsten Reuber drar och har dragit ett stort lass i låtlägren under alla år både som lärare och som organisatör. Från vårt spelmansförbund har Christer Samuelsson och Rune Persson varit med som lärare under ett stort antal läger.

Antalet deltagare har naturligtvis varierat, 10-15 i början och antalet växte sedan till runt 40 i mitten på 90-talet. 2017 års läger hade 55 deltagare! Siffrorna visar att intresset var och är stort, lägren skapar stor gemenskap mellan ungdomarna och det var alltid tårdrypande avsked då man skingrades sista dagen efter avslutningskonserten. Det var även gläd-

Förr i världen... Läger på KFUM gården vid Rängen 1995
Foto: Anders Lindman Hjalmarsson

jens dag då man träffades igen nästa år, många återkommer ett antal år efter varandra.

Denna gemenskap var lätt att känna då jag kom till Solviken lördagen i oktober. Återseendets glädje var stor, minnen delades och man pratade i mun på varandra, instrumentfodralen var öppna efter spel på förmiddagen. Många hade redan kommit på fredagskvällen och var varma i kläderna. På en återträff som denna behövs mycket tid för samtal och improviserat umgänge men det förekom även programpunkter i form av work shops om vissång och spel. Senare var det konsert, jubileumsmiddag och spel natten lång.

Ett fint minne från jubileet var den konsert som deltagarna ordnade i Asby kyrka i slutet av lördagseftermiddagen. Konserten visade både den

enorma spelglädje som finns och den utveckling som skett för ett flertal av lägerdeltagarna. Efter konserten var jag helt förvisad om att spelmansförbundets låtläger varit och är en stor inspiratör för deltagarna. Alla ledare har alla anledning att vara stolta och nöjda över utvecklingen.

Anders Lindman Hjalmarsson

3. Folklekarnas jubileumskonsert 23.9

Vad kan vara roligare på en lördag eftermiddag än att lyssna på härlig svensk folkmusik i en av Östergötlands vackraste landskapsmiljöer?

Lördagen 23 september spelade Spel och Dansföreningen Folklekarne sin 30-års jubileums-konsert i en fullsatt Hyllinge Golfrestaurang, Västra Husby (se foto på sida 1). Folklekarne har en fin uppsättning av instrument med förutom fioler också cittra, dragspel, altfiol, nyckelharpa och basfiol. Varje låt annonserades med en kort bakgrund om upphovsmanen.

Det blev ett varierat program med Gånglåt Rönnåkra Schottis efter Axel Sjölander Vals efter Pelle Fors

Slängpolska 1814
Gammal Gånglåt Östergötland, efter Tuve Carlsson
Schottis av Sven-Erik Andersson
Havftorns-Valsen
Slängpolska nr 14 av Lindblom
Skänklåt efter Axel Inge
Kinda-Polka 2, efter Lasse i Svarven (tillägg med dragspelsolo)

Spelkvinnornas och –männens upprymda spelande, med entusiasm anförda av sin skickliga och inspirerande spelledare Isabell Svärdmalm, smittade av sig på publiken, som hänförd applåderade sig till ett extranummer!

Klaas Wijma

Numrets låt

Jubileumpolska 2017

Östergötlands spelmansförbund 90-år

Christer Samuelsson
20171031

Låttävlingen på ÖSF:s Jubileum

Stort Tack för era bidrag!

Så här var tävlingen organiserad:

De sex tävlande låtarna spelades upp av Lisa H-R och undertecknad, och "namngavs" endast som "nr 1, nr 2", osv. Så ingen av de tävlande kände till de övriga bidragen eller låtskrivarna. Inte heller juryn, som utgjordes av ett 50-tal i den dansande publiken.

Poängställningen blev väldigt jämn.

Det blev en etta, två tvåor och övriga tre kom på tredje plats, enligt följande:

1. "Jubileumpolska 2017" av Christer Samuelsson (vann med 1 poängs marginal)

2. "Inte riktigt hundra - Polska" av Magnus Larsson och "Helens Slängda polska" av Helen Eriksson

3. "Jubileumsvalsen" av Jonas Jansson, "Borghamnsmarsch" av Ove Arfwedson, "Välkommen till festen - Gånglåt" av Kurt Widin

Samtliga tävlingsbidrag kommer att publiceras i Östgötaspel!

Ordförande Isabell

Kommande evenemang att glädja sig åt i höstmörkret

Inbjudan

till alla som vill vara med och fira

Smålands spelmansförbunds 70-årsjubileum

9-10 mars 2018 i Växjö

Småländska storspelmän -
Jubileumskonsert och danskväll

Fredagen 9 mars kl 19.00

Plats: IOGT-NTO, Vattenörget 1, Växjö

Eva Blomquist-Björnberg, Heléne Ingvarsdotter, Sabina Henriksson,
Jeanett Rousu, Ulrika Gunnarsson och Marika Björnberg

Entre: 120 kr (100:- medlem i Valshuset/ Smålands spelmansförbund)

Arr: Valshuset Växjö i samverkan med Smålands spelmansförbund

Föreläsning/ Årsmöte/ Spel-Visstuga/ Fest/
Dans/ Buskspel

Lördagen den 10 mars

Plats: Villa Vik, Lenhovdäven 72, Växjö

Årsmöte Smålands spelmansförbund (Fika)
11.00 - 12.00

Polskans historia

13.00 - 14.30

Magnus Gustafsson, föreläsare

Spelstuga

15.00- 17.00, Eva Blomquist-Björnberg

Visstuga

15.00- 17.00, Ulrika Gunnarsson

Jubileumsmiddag

18.00- 20.30

Kostnad buffé 255:-

Anmälan vis/spelstuga samt middag till Håkan Alm 070-877 58 44
eller hakanalm46@gmail.com senast 26 februari.

20.30 - 21.00 Allspel

Allspelslåt på spelmansförbundets hemsida

21.00 Dans efter spellista

Boende

Villavik/Tofstastrand 0470-65290 Begränsat antal rum,

Boka i tid. Alt i Växjö centrum via booking.com

Arr: Smålands spelmansförbund i samverkan med Valshuset Växjö,
Smålands musikarkiv, Musik i Syd och Bilda

30-års-jubilerande **FOLKLEKARNE**
bjuder in spelmän/kvinnor, dansare och lyssnare
till vårt traditionella

Knytkalas

Trettondedagsafton 5 januari 2018

IOGT-NTO Vidar-Logen

Munkbrogatan 13 i Söderköping

Tag med instrument, dansskor och
något att ställa upp på det dukade bordet!

18.00 Mingel/Allspel/Buskspel

19.00 Folklekarne spelar upp till dans

20.00 Knytkalas – vi dukar upp gemensamt
Dansen fortsätter till Spellista – tecknas på plats

Inträde 50 kr, kontant eller swish

VÄLKOMNA

info: isabell.svardmalm@hotmail.com

arr Folklekarne/KULTURENS

vätterfolk

- Folkmusik i Vätterbygden -

... har tre arrangemang att locka med ...

Östryck med Lekarerrätten
Spira Lördag 20 januari kl 19:00

Konsert, kurs och spel till dans

Lekarerrätten spelar modern folkmusik. Med en stadig grund i den nordiska folkmusiken tar bandet kliv ut i andra musikaliska världar som jazz, pop och världsmusik. Starka melodier lyfts upp av spännande rytm och varvas med energiska improvisationer, allt i ett tajt samspel.

Lekarerrätten består av Olof Kennemark (fiol), Albin Broberg (cittrern), Anton Johansson (slagverk) och Oskar Lindström (piano). Lekarerrätten har tidigare spelat på bl.a. Copenhagen Jazz Festival, Linköping Folkmusikfestival och Folkamök där de har blivit uppskattade för sin scen närvaro, spelglädje och lekfullhet.

Låtkurs med Olof Kennemark

Lördag 20 januari

Plats: Kulturhuset Spira i Jönköping
10.30 - 12.00 Kurs
Lunch
13.00 - 14.30 Kurs

Anmäl dig här.....

Vi kommer lära oss låtar på gehör. Alla melodier kommer att sjungas.

Fokus: Låtar från Västergötland
Medtag: Instrument och inspelningsapparat
Förkunskap på ditt instrument krävs

Olof Kennemark kommer från Sandhem/Göteborg och är verksam som frilansande spelman, kompositör och pedagog med fiolen i högsta hugg. Sedan tidig ålder har han turnerat runt omkring i Sverige, Norden och andra länder i Europa. Han har examen i Svensk Folkmusik från Kungliga Musikhögskolan i Stockholm och har belönats med Päckörs Gustafs Hederspris med motiveringen: "För hans målmedvetenhet och utpräglade musikaliska vilja och nyfikenhet. För hans virtuosa och passionerade spel."

Olof syns tillsammans med en rad olika konstellationer som "Trio Tröm" och "Lekarerrätten". Han har även en duo med spelmannen Pers Alexander Olsson. De är just nu aktuella med projektet Far&SonX2 tillsammans med Hans Kennemark och Pers Hans Olsson.

Oförglömlig afton i irländsk tappning! St. Patrick's day "- Kom gärna i grönt!"
Lördagen den 17 mars, Spira Cafescenen kl 19.00

Mer info kommer.....

Black Anemone

Medlemmarna är
Mattias Sandberg: Sång, Mandolin
Adam Bernström: Trummor
Andreas Svensson: Akustisk gitarr
Sandra Lundh: Whistle, Dragspel
Martin Hjartkvist: Banjo, Bouzouki
Marcus Roberg: El gitarr
Jesper Gustafsson: Bas

Hits från de brittiska öarna! Up the wall

Efter succén på St. Patrick's day 2016 i Jönköping. Så bildades den keltiska varianten av högt i tak nämligen Up The Wall.
Det blir ett furstost!

www.facebook.com/hogtitak

Lördag den 10 februari, Cafescenen kl 19.00
Kurs, konsert & spel till dans

Småttande finlir! Roswall & Marin

Mia Marin femsträngad fiol Niklas Roswall moraharpa och nyckelharpa
Lyssna till två av svensk folkmusiks främsta utövare på sina respektive instrument.
Värmländska Mia Marin möter skånske Niklas Roswall, ett sprudlande och intensivt möte mellan fiol och nyckelharpa. Duon utforskar sina instruments möjligheter och möts i ett unikt samspel som är både väl rotat i traditionen och framåtblickande.

ÖSTGÖTASPEL
2017 nr 4

KALENDARIUM

Östergötland*

FiL**

Folkmusikcafé/-pub:

Första onsdagskvällen varje månad 19.00 Vis-/spelstuga, 20.00 Dans till spellista.

18-02-07 Folkmusikpub L'Orient med spel och dans

18-03-07 Folkmusikcafé på Lunnevads folkhögskola

18-05-02 Folkmusikpub Pitchers med spel och dans

18-06-06 Folkmusikcafé (lokal ej klar)

FiL**

Konsert & danskvällar:

18-03-17 19.00 Ulrika Bodén band (lokal ej klar)

18-04-06 - 07 Folkmusikfestivalen, i år i Norrköping, De Geersalen parallellt med **Folk- och världsmusikgalan**

18-05-05 Norr om Stockholm (lokal ej klar)

ÖSF*

18-01-05 18.00 Knytkalas med Folklekarne, se s. 11.

18-17-03 16.00 Årsmöte med knytkalas och spel och dans (lokal ej klar).

18-04-06 - 07 Linköpings folkmusikfestival* och **, se ovan.

Småland***

18-01-20 Östryck med Le-kararerätten. Kurs, konsert, spel till dans. Spira Jönköping. Se s. 11. ****

18-02-10 Roswall & Marin. Kurs, konsert, spel till dans. Spira Jönköping. Se s. 11. ****

18-03-17 19.00 Irländskt!! Kurs, konsert, spel till dans. Spira Jönköping. Se s. 11. ****

Södermanland*****

18-01-13 15.00-22.00. Spelstuga med knytkalas. Tuna församlingshem, Nyköping

[*www.ostgotaspel.se](http://www.ostgotaspel.se)
[**www.folkmusik.nu](http://www.folkmusik.nu)
[***www.smalandsspelmansforbund.se](http://www.smalandsspelmansforbund.se)

[****vff.nu](http://vff.nu)

[*****www.sodermanlandsspelmansforbund.se](http://www.sodermanlandsspelmansforbund.se)

Samspelsmedalj – något för fler att satsa på?

Samspelshelgen på Sidsjö hotell i Sundsvall den 20-22 okt 2017 arrangerades av Medelpads folkmusikförbund. I år var det 14 olika grupper med 2-3 personer som spelade upp för samspelsmedaljen som finns i brons, silver, guld + Stora samspelsmedaljen (för att klara den krävs poäng för guld 3 år i rad). Uppspelningen av två låtar sker inför en jury på tre personer och publik.

På söndagen delades medaljer och diplom ut. Stefan Öberg, Kerstin Ingels Öberg Skänninge och Ylva Persson Grängesberg spelade upp för första gången och erhöll medalj.

För övrigt ett trevligt evenemang med konserter, buskspel, låtkurser, danskurs och dans till spellista. Tjejgruppen Norr om Stockholm gjorde en bra konsert på fredagskvällen De spelar bara låtar efter kvinnliga spelmän! Hoven Droven spelade på lördagskvällen.

Stefan Öberg

Manusstopp för bidrag till nästa nummer är **11.2!** Det går som en dans att göra Östgotaspel när så många vill bidra!